

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Γ3/2022

(άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (γγ') Ν.4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 14η Μαρτίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι δύο (2022) ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και η έδρα της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Προεδρεύων:** Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος
- 2. Μέλη:** Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μαρία Στυλιανίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αικατερίνη Αλιπαρμάκη, Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων.

Εισηγήτρια: Ειρήνη Μουτσοπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν, η εισηγήτρια, Ειρήνη Μουτσοπούλου, η Αν. Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων, Χριστίνα Καξιρή (μέσω τηλεδιάσκεψης), καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, Μίνα Καλογρίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης), οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν από την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: “Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ υποπερ. (γγ) του ν.4013/2011, επί σχεδίου απόφασης της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού με θέμα «Καθορισμός της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών χώρων».

I. Η υπό εξέταση ρύθμιση:

Με το αριθμό πρωτ. Εισερχ. 1039/18.02.2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Αυτοτελούς Τμήματος νομοθετικού έργου και κοινοβουλευτικού ελέγχου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, υποβλήθηκε στην Αρχή σχέδιο Υπουργικής Απόφασης με θέμα «Καθορισμός της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών χώρων», όπως διαβιβάσθηκε στο ως άνω Υπουργείο με το αριθμ. πρωτ. ΟΔΑΠ/ΓΠ/1355/04-02-2022 έγγραφο του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (εφεξής ΟΔΑΠ), για την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το αρ. 2, παρ. 2, περ.γ', υποπερ. γγ' του ν. 4013/2011.

Με το ως άνω σχέδιο καθορίζεται, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 11 του άρθρου 45 του Ν. 4761/2020 με τίτλο «Αναδιοργάνωση του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων και μετονομασία του σε Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων, προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς στο εξωτερικό, ρυθμίσεις για το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης και το μουσείο «Φοίβος Ανωγειανάκης» και άλλες διατάξεις» (Α 248), η διαδικασία συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός αρχαιολογικών χώρων, εφόσον αποφασιστεί η έναρξη διάθεσης τυποποιημένων - πιστοποιημένων προϊόντων της αγροδιατροφικής αλυσίδας από τα πωλητήρια του Ο.Δ.Α.Π. Συγκεκριμένα, στο προτεινόμενο σχέδιο ΥΑ, το οποίο υποβάλλεται κατόπιν πρότασης του Ο.Δ.Α.Π., περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν στον τρόπο ανάδειξης αντισυμβαλλομένου/αναδόχου για τη συλλογή των καρπών των δέντρων που βρίσκονται εντός αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, στο περιεχόμενο του συμφωνητικού, στην δυνατότητα ανάθεσης της επεξεργασίας και τυποποίησης των προϊόντων μετά τη διαδικασία συλλογής των καρπών σε κατάλληλο εργαστήριο, καθώς και στην εφαρμογή μεθόδου συμβολοιακής γεωργίας.

II. Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σύμφωνα με το αρ. 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. γγ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, ορίζεται ότι:
 γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα:
 [...] γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/ 1995, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά

περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Μετά την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας οι σχετικές πράξεις μπορούν να εκδοθούν και χωρίς τη γνώμη της Αρχής.

Στο βαθμό που το ως άνω σχέδιο Υπουργικής Απόφασης, ως παρατίθεται κατωτέρω, περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν, όπως προαναφέρθηκε, σε ζητήματα ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής για παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4013/2011.

III. Το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο Απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού με τίτλο «Καθορισμός της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών χώρων», έχει ως κάτωθι:

**«ΑΠΟΦΑΣΗ
Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) της υποπερ. εστ', περ. ε,' της παραγράφου 2 του άρθρου 10 και της παρ. 11 του άρθρου 45 του ν. 4761/2020 «Αναδιοργάνωση του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων και μετονομασία του σε Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων, προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς στο εξωτερικό, ρυθμίσεις για το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης και το μουσείο "Φοίβος Ανωγειανάκης" και άλλες διατάξεις» (Α' 248),
- β) ν.4858/2021 (ΦΕΚ Α' 220) «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς»
- γ) του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133), όπως ισχύει,
- δ) του π.δ. 4/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού» (Α' 7), όπως ισχύει,
- ε) του π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121),
- στ) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με τις διατάξεις της παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

2. Την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.) στην υπ. αριθμ. 38/18-11-2021 συνεδρίασή του.
3. Την υπό στοιχεία ΥΠΠΟΑ/ -2021 Εισηγητική - Οικονομική Έκθεση της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Α. σύμφωνα με την οποία από τις διατάξεις της παρούσας
4. Την με αριθμ. 278/20.01.2022 σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ

Αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Προσδιορισμός προϊόντων

1. Ο Οργανισμός Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.) δύναται να απευθύνει έγγραφο προς τις Εφορείες Αρχαιοτήτων (ΕΦ.Α.) του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ζητώντας την έγγραφη συγκατάθεσή τους για τη διάθεση τυποποιημένων – πιστοποιημένων προϊόντων της αγροδιατροφικής αλυσίδας από τα πωλητήρια του Ο.Δ.Α.Π., κατόπιν της συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών Χώρων (Α.Χ.). Στο ίδιο έγγραφο ζητείται από τις ΕΦ.Α. να διατυπώσουν προτάσεις για την εμπορική επωνυμία του προϊόντος (λεκτικό, απεικόνιση κ.ά.).
2. Στην περίπτωση όπου υπάρξει έγγραφη συγκατάθεση της ΕΦ.Α., ο Ο.Δ.Α.Π. μεριμνά για τις διαδικασίες υλοποίησης και κατοχύρωσης διακριτικών γνωρισμάτων που κρίνονται σκόπιμες κατά περίπτωση.

Άρθρο 2

Επιλογή υπευθύνου συλλογής

1. Ο Ο.Δ.Α.Π. προβαίνει σε επιλογή και ανάθεση σε εξωτερικό συνεργάτη που θα αναλάβει τη συλλογή των καρπών της χλωρίδας ή και τις λοιπές διαδικασίες επεξεργασίας καρπών, εξαγωγής και τυποποίησης τελικού προϊόντος.

Ο Ο.Δ.Α.Π. αποφασίζει για τη μορφή της σύμβασης και διεξάγει τη σχετική διαδικασία επιλογής συνεργάτη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η σύμβαση που θα συναφθεί μπορεί να έχει τη μορφή είτε παροχής υπηρεσιών διεπόμενη από τις διατάξεις του ν.4412/2016, εφόσον συμφωνείται αμοιβή σε χρήμα για τον συνεργάτη, είτε αγρομίσθωση διεπόμενη από τις διατάξεις του π.δ. 715/1979 και του Α.Κ., εφόσον συμφωνείται αμοιβή συνιστάμενη σε ποσοστό των συλλεγέντων καρπών.

Στην προκήρυξη ή πρόσκληση υποβολής προσφορών πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρονται τουλάχιστον τα ακόλουθα αντικείμενα:

α) Χωροθέτηση εργασιών συλλογής καρπών εντός συγκεκριμένων Α.Χ.

β) Όροι συγκομιδής και λοιπών εργασιών – αντικείμενο σύμβασης.

γ) Διάρκεια εργασιών και ώρες απασχόλησης.

δ) Προϋπολογισμός αμοιβής συνεργάτη ή ανώτατο όριο ποσοστού των συλλεγέντων καρπών που θα παραμείνει στη διάθεση του φυσικού ή νομικού προσώπου που θα αναλάβει τις εργασίες, ως αντιπαροχή για αυτές.

2. Με βάση την προκήρυξη ή πρόσκληση, υποβάλλονται εντός της προθεσμίας που τίθεται, προσφορές από όσους συμμετέχουν στη διαδικασία. Στην προσφορά αναφέρεται η αποδοχή των όρων και η προσφερόμενη τιμή ή ποσοστό καρπών. Επίσης, περιγράφεται συνοπτικά ο τρόπος συγκομιδής και λοιπών εργασιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης και τέλος αναφέρονται περιληπτικά στοιχεία σχετικά με την προηγούμενη παρόμοια δραστηριότητα του προσφέροντα.

3. Μεταξύ αυτών, επιλέγεται κατά περίπτωση και ανάλογα με την επιλεγείσα διαδικασία ανάθεσης, ήτοι αυτή του ν.4412/2016 είτε αυτή του π.δ.715/1979, η συμφερότερη για τον Ο.Δ.Α.Π. προσφορά, με βάση το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής ή αυτή που προτείνει το πλέον χαμηλότερο ποσοστό παραμονής συλλεγέντων καρπών στον προσφέροντα.

Άρθρο 3

Συμφωνητικό

1. Ο επιλεγείς ενημερώνεται εγγράφως από τον Ο.Δ.Α.Π. και καλείται να υπογράψει το σχετικό συμφωνητικό, αφού προσκομίσει τα δικαιολογητικά που προβλέπει η οικεία νομοθεσία και οπωσδήποτε πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, καθώς και απόσπασμα ποινικού μητρώου. Στο έγγραφο του Ο.Δ.Α.Π. επισυνάπτεται και σχέδιο συμφωνητικού, το οποίο πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο όρους σχετικά με:

α) Τη χωροθέτηση του σημείου που θα λάβουν χώρα οι εργασίες.

β) Τον τρόπο συλλογής των καρπών.

γ) Τους όρους σχετικά με τις εργασίες συγκομιδής, που θα πρέπει να έχουν λάβει τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων Ε.Φ.Α., ώστε να μην επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία των Α.Χ.

δ) Τις προϋποθέσεις για την αποκατάσταση της καθαριότητας και της ευπρέπειας του χώρου μετά το πέρας των εργασιών.

ε) Τους όρους εποπτείας των εργασιών και της παραγωγής από την ΕΦ.Α.

στ) Την τήρηση της νομοθεσίας περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

ζ) Τον χρόνο εκτέλεσης των εργασιών.

η) Την υποχρέωση μεταφοράς των καρπών στο χώρο που θα υποδειχθεί από τον Ο.Δ.Α.Π., μετά το πέρας των εργασιών συγκομιδής.

θ) Τις λοιπές εργασίες που τυχόν συμφωνηθούν και τον τρόπο παρακολούθησης της εκτέλεσης της σύμβασης.

2. Στο συμφωνητικό περιλαμβάνεται και ο τρόπος πληρωμής της αμοιβής ή ο όρος της διάθεσης ποσοστού των συλλεγέντων καρπών (το οποίο είναι αυτό που αναφέρει στην προσφορά του ο επιλεγείς συνεργάτης) που θα παραμείνει διάθεση του φυσικού ή νομικού προσώπου που θα αναλάβει τις εργασίες, ως αντιπαροχή για αυτές.

3. Παραρτήματα του συμφωνητικού και αναπόσπαστα μέρη αυτού αποτελούν το έγγραφο του Ο.Δ.Α.Π. προς τους συμμετέχοντες στη διαδικασία για την υποβολή προσφορών και η προσφορά του επιλεγέντος συνεργάτη.

Άρθρο 4

Επιλογή εργαστηρίου

1. Ο Ο.Δ.Α.Π. μπορεί να αναθέτει, στον συνεργάτη που θα επιλεγεί με τη διαδικασία των προηγούμενων άρθρων ή με διακριτή διαδικασία ανάθεσης εξ αυτών που προβλέπονται με τις διατάξεις του ν.4412/2016, σύμβαση επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας των Α.Χ., σε συνεργασία με κατάλληλο εργαστήριο που θα λειτουργεί νόμιμα σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Στα απαιτούμενα κριτήρια τεχνικής καταλληλότητας, συμπεριλαμβάνεται οπωσδήποτε και η κατοχή πιστοποιητικών ποιοτικής λειτουργίας, τόσο του εργαστηρίου όσο και του εξοπλισμού του.

2. Ο Ο.Δ.Α.Π. μεριμνά επίσης για την προμήθεια της σχετικής ειδικής συσκευασίας και τη μεταφορά των συσκευασιών όπου απαιτείται, με χωριστές διαδικασίες ανάθεσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4412.2016.

3. Το παραγόμενο προϊόν πωλείται από τα πωλητήρια του Ο.Δ.Α.Π., στην τιμή που ορίζεται από το Δ.Σ. αυτού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 5

Εφαρμογή μεθόδου συμβολαιακής γεωργίας

1. Οι διαδικασίες συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας των Α.Χ., προκειμένου να διατεθούν τα αντίστοιχα τυποποιημένα - πιστοποιημένα προϊόντα της αγροδιατροφικής αλυσίδας από τα πωλητήρια του Ο.Δ.Α.Π., μπορούν να διενεργηθούν εναλλακτικά και με τη μέθοδο της συμβολαιακής γεωργίας. Στο πλαίσιο αυτό, παρέχεται προς τους συνεργάτες που θα επιλεγούν με βάση τις διαδικασίες ανάθεσης του αρ. 2 του παρόντος, η δυνατότητα σύναψης συνεργασίας με χρηματοπιστωτικό οργανισμό, για τη χρηματοδότηση του προγράμματος.

2. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της μεθόδου, καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Δ.Α.Π.

Άρθρο 6

Εφαρμοστέα νομοθεσία

Σε όλες τις διαδικασίες ανάθεσης παροχής υπηρεσιών ή προμηθειών του ν.4412/2016, οι όροι των προσκλήσεων ή διακηρύξεων που θα δημοσιευθούν σε εκτέλεση της παρούσας όπως και των συμφωνητικών που θα υπογραφούν περιλαμβάνουν το περιεχόμενο που προβλέπει ο ν.4412/2016 και οι διατάξεις της παρούσας.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ»

IV. Συναφείς διατάξεις

1. Στο Ν. 4412/16 (ΦΕΚ-147 Α/8-8-16) : “Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)” προβλέπονται σχετικώς τα κάτωθι:

Άρθρο 2 –Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο 6' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...] 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών».

7α) ως «δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών νοούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συνδέονται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7 ή τον χωρικό σχεδιασμό, όταν οι μελέτες δεν εκπολούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής,

8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης,

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α.

[..]11) ως «οικονομικός φορέας» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ένωση αυτών των προσώπων ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση εργασιών ή/και έργου, προμήθεια προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών. Στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται και ο όρος «εργοληπτική επιχείρηση» του Τίτλου 1 του Κεφαλαίου II του Μέρους Β' του παρόντος Βιβλίου,

Άρθρο 6 Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

[...] 2. Όταν αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν μία χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου. Με διαπιστωτική πράξη του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Διοικητή ή του Προέδρου για τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ορίζονται οι ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που πληρούν τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 10 Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών (άρθρο 10 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες:

α) έχουν ως αντικείμενο την αγορά ή μίσθωση, με οποιουσδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης ή υφισταμένων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων ή αφορούν δικαιώματα επ' αυτών, [...]

Άρθρο 63 Προκηρύξεις σύμβασης (άρθρο 49 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Οι προκηρύξεις σύμβασης χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού για όλες τις διαδικασίες, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 26 και του άρθρου 32. Οι προκηρύξεις σύμβασης περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Γ' του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α' και δημοσιεύονται, σύμφωνα με το άρθρο 65. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων.

Άρθρο 74 Αποκλεισμός οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις - Εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 57 παρ. 7 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

4. [...] Μέχρι την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του καταλόγου αποκλεισθέντων, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση περί μη επιβολής σε βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 75 Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την

εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους.

[...] 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 80 Αποδεικτικά μέσα (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παρ. 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 περί λόγων αποκλεισμού, και 74 περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82 περί προτύπων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης. Όσον αφορά το άρθρο 78 περί στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 73:

α) για την παρ. 1 του εν λόγω άρθρου, την προσκόμιση αποσπάσματος του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις. Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 73,

β) για τις παρ. 2 και 4 περ. β' του άρθρου 73, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους ή χώρας. [...]

[...] 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Άρθρο 82 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 62 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

[...] 1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιη-

τικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.”

Άρθρο 86 Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 87, περί κοστολόγησης του κύκλου ζωής, και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως:

α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά, καθώς και η εμπορία και οι σχετικοί όροι,

β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη,

δ) οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η προθεσμία παράδοσης ή η προθεσμία ολοκλήρωσης ή περαίωσης,

ε) η παροχή της εγγύησης της παρ. 10 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων,

στ) η προσαύξηση του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης χρόνου εγγύησης.[...]

Άρθρο 130 Όροι εκτέλεσης της σύμβασης (άρθρο 70 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές επιβάλλουν τον όρο ότι κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Ειδικά: α) στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης, περιλαμβάνονται, επιπλέον του όρου του πρώτου εδαφίου, τα στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α' 115), όπως εκάστοτε ισχύει, καθώς και ο ειδικός όρος της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και β) στις συμβάσεις προμηθειών προϊ-

όντων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2939/2001, επιπλέον του όρου του πρώτου εδαφίου περιλαμβάνεται ο όρος ότι ο ανάδοχος υποχρεούται κατά την υπογραφή της σύμβασης και καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης να τηρεί τις υποχρεώσεις των παραγράφων 2 και 11 του άρθρου 46 ή και της παρ. 1 του άρθρου 12 ή και της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν.2939/2001. Η τήρηση των υποχρεώσεων ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή μέσω του αρχείου δημοσιοποίησης εγγεγραμμένων παραγωγών στο Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (ΕΜΠΑ) που τηρείται στην ηλεκτρονική σελίδα του Ε.Ο.ΑΝ. εντός της προθεσμίας της παραγράφου 4 του άρθρου 105 και αποτελεί προϋπόθεση για την υπογραφή του συμφωνητικού, στο οποίο γίνεται υποχρεωτικά μνεία του αριθμού ΕΜΠΑ του υπόχρεου παραγωγού. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων του προηγούμενου εδαφίου έχει τις συνέπειες της παραγράφου 5 του άρθρου 105. Οι όροι της παρούσας παραγράφου αναφέρονται ήδη στα έγγραφα της σύμβασης.

2. Άρθρο 11 Ν. 4819/2021 (Α/129) «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων κλπ»

1. Οι «υπόχρεοι»:

α) παραγωγοί συσκευασίας της παρ. 2 του άρθρου 84,

β) παραγωγοί προϊόντων για τα οποία προβλέπεται η λειτουργία Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) στο πλαίσιο του οικείου Προγράμματος Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού (ΠΔΕΠ), καθώς και

γ) διαχειριστές Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ),

υποχρεούνται να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να λειτουργούν ΣΕΔ σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 8, καθώς και του Μέρους Γ' ως προς τις συσκευασίες.

4. Η συμμετοχή των υποχρέων της παρ. 1 σε ΣΣΕΔ πραγματοποιείται με την υπογραφή σχετικής σύμβασης με τον φορέα ΣΣΕΔ. Η συμμετοχή σε ΣΣΕΔ:

α) παρέχει το δικαίωμα στον υπόχρεο να χρησιμοποιεί σήμανση με την ένδειξη που περιγράφεται στη σύμβαση ως απόδειξη της ένταξής του στο ΣΣΕΔ,

β) απαλλάσσει τους υπόχρεους από την ευθύνη της εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασιών ή προϊόντων.

5. Ο Ε.Ο.ΑΝ. τηρεί το Εθνικό Μητρώο Παραγωγών Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΜΠΑ), στο οποίο καταχωρίζονται οι υπόχρεοι της παρ. 1, οι λεπτομέρειες του οποίου ρυθμίζονται με την απόφαση της παρ. 8 του άρθρου 72. Από την υποχρέωση καταχώρισης στο Μητρώο εξαιρούνται οι διαχειριστές των ΑΕΚΚ.

6. Η τήρηση των υποχρεώσεων των παρ. 1, 4 και 5 αποτελεί ειδικό όρο εκτέλεσης της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 130 του ν. 4412/2016 (Α' 147)

3. Ν. 4761/2020 «Αναδιοργάνωση του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων και μετονομασία του σε Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων, προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς στο εξωτερικό, ρυθμίσεις για το Ιστορικό

Μουσείο Κρήτης και το μουσείο «Φοίβος Ανωγειανάκης» και άλλες διατάξεις» Άρθρο 45 παρ. 11 (εξουσιοδοτική διάταξη)

«11. Εφόσον αποφασιστεί η έναρξη διάθεσης τυποποιημένων πιστοποιημένων προϊόντων της αγροδιατροφικής αλυσίδας από τα πωλητήρια του Ο.Δ.Α.Π., σε εφαρμογή της υποπερ. εστ' της παρ. 3 του άρθρου 10, είναι δυνατό να εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, μετά από πρόταση του Δ.Σ. του Ο.Δ.Α.Π., περί καθορισμού της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός αρχαιολογικών χώρων.»

V. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Με το από 27.12.2021 αίτημα του Αυτοτελούς Τμήματος Νομοθετικού έργου και Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (εφεξής ΑΤΝΕΚΕ) του ΥΠΠΟΑ, που υποβλήθηκε στην Αρχή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αρ. πρωτ. Εισερχ. Αρχής 7808/27.12.2021), είχε αρχικώς διαβιβαστεί «προσχέδιο» Υπουργικής Απόφασης με θέμα «Καθορισμός της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών χώρων», προκειμένου, σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε αυτό, να κριθεί η ανάγκη έκδοσης ή μη σχετικής γνώμης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4013/2011.

Στο ως άνω πλαίσιο για την εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4013/2011, ο ΟΠΑΔ επισήμανε στο σχετικό διαβιβαστικό έγγραφο του σχεδίου ΥΑ προς τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, ότι «δεν συντρέχει αρμοδιότητα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με βάση το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. γγ του ν. 4013/2011 το οποίο αφορά ειδικά την έκδοση κανονιστικών πράξεων κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, ενώ με την προτεινόμενη ΥΑ ούτε θέμα δημοσίων συμβάσεων ρυθμίζεται ούτε και παρέκκλιση από τη νομοθεσία των δημοσίων συμβάσεων (ν. 4412/2016 ως ισχύει)». Και τούτο διότι η εν θέματι ΥΑ αποσκοπεί στο καθορισμό της συνολικής, διοικητικής διαδικασίας για τη συλλογή, επεξεργασία και τυποποίηση των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται ενός Α.Χ. [...] Εξάλλου, η πρόταση ΥΑ, απλώς προσδιορίζει υποχρεωτικούς όρους που τάσσονται στους ιδιώτες που θα κληθούν να τελέσουν εργασίες εντός Α.Χ. και δεν περιέχει καμία ρύθμιση δια δημόσιες συμβάσεις, ούτε υποδεικνύει διαδικασία ανάθεσής τους, ούτε προβλέπει καμία παρέκκλιση από τις διατάξεις του ν. 4412/2016.»

Σε συνέχεια του αιτήματος του ΑΤΝΕΚΕ, η Αρχή απάντησε με το υπ' αριθμ. 278/20.01.2022 έγγραφό της, στο οποίο επισημαίνεται ότι στο υποβληθέν σχέδιο ΥΑ περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, καθώς σύμφωνα με το σχετικό, διαφαίνεται ότι η συμφωνία με εξωτερικό συνεργάτη (οικονομικό φορέα κατά την ορολογία που χρησιμοποιείται στην κείμενη νομοθεσία) για τη συλλογή ή και τις λοιπές διαδικασίες επεξεργασίας καρπών, δύνανται να χαρακτηρισθεί ως δημόσια σύμβαση καθώς προβλέπεται πρωτίστως η επιλογή του οικονομικού φορέα/συνεργάτη (πρβλ. άρθρα 2, 3 και 4 της εν θέματι υπουργικής απόφασης), στον οποίο ανατίθεται η εκτέλεση των περιγραφόμενων υπηρεσιών έναντι αμοιβής.

Κατόπιν του ανωτέρω εγγράφου, το ΑΤΝΕΚΕ, με το από 18.02.2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου υποβάλλει εκ νέου στην Αρχή αίτημα παροχής σύμφωνης γνώμης, επί των προτεινόμενων διατάξεων του σχεδίου της ΥΑ, επισυνάπτοντας το με αριθμό Πρωτ. ΟΔΑΠ/ΓΠ/1355/04-02-2022 έγγραφο του ΟΔΑΠ, στο οποίο περιλαμβάνεται (α) το απόσπασμα των πρακτικών της 3ης Συνεδρίασης του ΔΣ του ΟΔΑΠ (θέμα 2ο) «Τροποποίηση απόφασης για την υποβολή πρότασης προς το ΥΠΠΟΑ αναφορικά με τον καθορισμό της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών χώρων και Μουσείων» και (β) το υπό εξέταση σχέδιο ΥΑ για τον καθορισμό της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών χώρων και Μουσείων, σύμφωνα με την παρ. 11 του αρ. 45 του ν. 4761/2020, με τη διευκρίνιση ότι το διαβιβασθέν σχέδιο αντικαθιστά το σχέδιο ΥΑ το οποίο είχε αρχικά υποβληθεί με το υπ' αριθμ. ΟΔΑΠ/ΓΠ/1355/04-02-2022 έγγραφο.

VI. Επί της νομιμότητας και του περιεχομένου των προτεινόμενων ρυθμίσεων

1. Αρχικά επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 45 του Ν. 4761/2020 προβλέπεται ότι: «Εφόσον αποφασιστεί η έναρξη διάθεσης τυποποιημένων πιστοποιημένων προϊόντων της αγροδιατροφικής αλυσίδας από τα πωλητήρια του Ο.Δ.Α.Π., σε εφαρμογή της υποπερ. εστ' της παρ. 3 του άρθρου 10, είναι δυνατό να εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, μετά από πρόταση του Δ.Σ. του Ο.Δ.Α.Π., περί καθορισμού της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός αρχαιολογικών χώρων.»

Στο ως άνω πλαίσιο παρατηρείται ότι το σχέδιο της προτεινόμενης ΥΑ, με τις περιλαμβανόμενες σε αυτήν ρυθμίσεις (προσδιορισμός των προϊόντων της αγοροδιατροφικής αλυσίδας, επιλογή υπευθύνου συλλογής των προϊόντων, περιεχόμενο συμφωνητικού, επιλογή εργαστηρίου για την επεξεργασία και τυποποίηση των προϊόντων, εφαρμογή της μεθόδου συμβολαιακής γεωργίας) κείται εντός του πλαισίου της διάταξης της παρ. 11 του αρ. 45, καθώς οι διατάξεις που περιλαμβάνει, ρυθμίζουν τα ζητήματα που καθορίζει η ως άνω εξουσιοδοτική διάταξη.

2. Περαιτέρω σημειώνεται ότι, το κείμενο του σχεδίου της ΥΑ περιλαμβάνει, πέραν των προτεινόμενων διατάξεων για τον καθορισμό της διοικητικής διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών εντός των αρχαιολογικών χώρων, για τις οποίες η Αρχή δεν υπεισέρχεται σε κρίση, και διατάξεις που αφορούν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4412/2016.

Συγκεκριμένα :

2.1. Όπως περιγράφεται στο άρθρο 2 της προτεινόμενης ΥΑ, ο ΟΔΑΠ ορίζεται ως ο αρμόδιος φορέας, ο οποίος θα αποφασίζει για το είδος και τη μορφή της σύμβασης ανάμεσα στην αναθέτουσα αρχή και τον εξωτερικό συνεργάτη, με αντικείμενο την συλλογή των καρπών της χλωρίδας ή και τις λοιπές διαδικασίες επεξεργασίας των καρπών και εξαγωγής και τυποποίησης του τελικού προϊόντος. Εναπόκειται, επομένως, στην διακριτική ευχέρεια του ΟΔΑΠ αν το αντικείμενο της σύμβασης θα είναι η παροχή υπηρεσίας κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, ή η αγρομίσθωση, διεπόμενη από το Π.δ 715/1979 και τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Κατά συνέπεια, στο μέτρο που ο αρμόδιος φορέας επιλέγει την διεξαγωγή διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, με εφαρμογή των κανόνων του ν. 4412/2016, θα πρέπει να εξετασθεί η συμμόρφωση των προτεινόμενων διατάξεων με τις διατάξεις του ως άνω νόμου, δεδομένου ότι η ως άνω εξουσιοδοτική διάταξη δεν θεσπίζει δυνατότητα παρεκκλίσεων από το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περί ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

Για το λόγο αυτό είναι σκόπιμο στο υπό εξέταση σχέδιο να ακολουθείται η ορολογία του ισχύοντος πλαισίου. Ενδεικτικά αναφέρεται η αντικατάσταση του όρου «εξωτερικό συνεργάτη» που βρίσκεται διάσπαρτη στο κείμενο του σχεδίου της ΥΑ (πχ αρ. 2, 4), από τον όρο «οικονομικό φορέα», η αντικατάσταση της φράσης «συμπερότερη για τον ΟΔΑΠ προσφορά με βάση το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής» στην παρ. 3 του προτεινόμενου άρθρου 2 της ΥΑ με τη φράση «Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής», η αντικατάσταση του όρου «επιλεγείς» των παρ. 1 και 3 του προτεινόμενου άρθρου 3 με τον όρο «ανάδοχος», η αναδιατύπωση της παρ. 3 του άρθρου 3 «Παραρτήματα του συμφωνητικού και αναπόσπαστα μέρη αυτού αποτελούν το έγγραφο του Ο.Δ.Α.Π. προς τους συμμετέχοντες στη διαδικασία για την υποβολή προσφορών και η προσφορά του επιλεγέντος συνεργάτη», σε «Παραρτήματα του συμφωνητικού και αναπόσπαστα μέρη αυτού αποτελούν η διακήρυξη και τα έγγραφα της σύμβασης εν γένει, καθώς και η προσφορά του αναδόχου», η αντικατάσταση του όρου «κριτήρια τεχνικής καταλληλότητας» της παρ. 1 του αρ. 4 με τον όρο «κριτήρια τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας».

Περαιτέρω, στην παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου 2 διευκρινίζεται ότι ο ΟΔΑΠ θα διεξάγει τη σχετική διαδικασία επιλογής «συνεργάτη», σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Στην περίπτωση, δηλαδή, που θα αποφασισθεί η διεξαγωγή διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, φαίνεται ότι ο ΟΔΑΠ θα διεξάγει τις διαδικασίες ανάδειξης αναδόχου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ν. 4412/2016. Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι για την επιλογή της κατάλληλης διαδικασίας, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κανόνες υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης του άρθρου 6 του ως άνω νόμου, στο οποίο είναι σκόπιμο να γίνει σχετική παραπομπή. Σημειώνεται, συναφώς, ότι με την υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/273369/24875 Απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (Β' 2425/2017), έχουν ορισθεί οι επιχειρησιακές μονάδες, υποκείμενες ή υπαγόμενες στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, ως αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως υπεύθυνες για τις προμήθειες, τα αγαθά, τα έργα, τις μελέτες και τις υπηρεσίες τους, που υπάγονται στην προβλεπόμενη στο εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (εξουσιοδοτική διάταξη για τον ορισμό των ανεξάρτητων επιχειρησιακών μονάδων).

Αναφορικά με το προτεινόμενο άρθρο 2, ως προς το περιεχόμενο της προκήρυξης, είναι σκόπιμο να αναδιατυπωθεί η φράση της παρ. 2 «αναφέρονται περιληπτικά στοιχεία σχετικά με την προηγούμενη παρόμοια δραστηριότητα του προσφέροντα». Ειδικότερα, εφόσον η πρόθεση είναι να αποτυπωθούν ελάχιστα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, ιδίως σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων, είναι σκόπιμο να γίνει αντικατάσταση της ως άνω φράσης ως εξής: «αναφέρονται κατά την κρίση του ΟΔΑΠ κριτήρια ποιοτικής επιλογής, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 75 του ν. 4412/2016».

Περαιτέρω, παρατηρείται ότι με την παρ. 3 του άρθρου 2 της προτεινόμενης ΥΑ, φαίνεται να περιορίζεται το κριτήριο ανάθεσης στην συμφερότερη προσφορά με βάση το κριτήριο

της χαμηλότερης τιμής. Δεδομένου ωστόσο, ότι το άρθρο 86 του ν. 4412/2016 παρέχει στην αναθέτουσα αρχή την ευχέρεια να συνδέσει και άλλες ποιοτικές, περιβαλλοντικές ή κοινωνικές πτυχές με το αντικείμενο της σύμβασης, συστήνεται η επανεξέταση του καθορισμού του κριτηρίου ανάθεσης της σύμβασης, όπως προβλέπεται στο ως άνω άρθρο 86, ήτοι συμφερότερη από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής ή κόστους που μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας τιμής, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα προσδιορισμού του συγκεκριμένου κριτηρίου στην προκήρυξη κάθε σύμβασης.

2.2. Ακολούθως, στο άρθρο 3 της προτεινόμενης ΥΑ ρυθμίζονται τα σχετικά με το συμφωνητικό ανάμεσα στον ΟΔΑΠ και στον επιλεγέντα ανάδοχο και προβλέπεται η προσκόμιση εκ μέρους του τελευταίου των δικαιολογητικών που προβλέπει η οικεία νομοθεσία και οπωσδήποτε των πιστοποιητικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και το απόσπασμα ποινικού μητρώου, πριν την υπογραφή του συμφωνητικού.

Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι τα αποδεικτικά μέσα ορίζονται στο άρθρο 80 του ν. 4412/2016, κατά τρόπο υποχρεωτικό για τις αναθέτουσες αρχές. Κατά συνέπεια θα πρέπει η ως άνω φράση να αντικατασταθεί από την παραπομπή στο ως άνω άρθρο.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 74 του ν. 4412/2016, μέχρι την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του καταλόγου αποκλεισθέντων, που προβλέπεται στην παρ. 1 του ίδιου ως άνω άρθρου, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση περί μη επιβολής σε βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν, επομένως, να απαιτούν, πλέον των πιστοποιητικών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και αποσπάσματος ποινικού μητρώου, τα αποδεικτικά μέσα που αποδεικνύουν τη (μη) συνδρομή τυχόν δυνητικού λόγου αποκλεισμού και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής που περιλαμβάνονται στην εκάστοτε διακήρυξη, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα στην οποία δηλώνεται ότι δεν του έχει επιβληθεί η κύρωση του οριζόντιου αποκλεισμού από δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις παραχώρησης. Στο σημείο αυτό, σημειώνεται ότι οι αναθέτουσες αρχές, κατά το σχεδιασμό των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, μπορούν να προσφεύγουν στα υποδείγματα διακηρύξεων, καθώς και σε άλλα επιβοηθητικά έγγραφα (πχ πίνακας αποδεικτικών μέσων) που βρίσκονται διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Αρχής. [<https://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-protypa>].

Τέλος, όσον αφορά στις υποχρεώσεις των παραγωγών συσκευασιών, που αναλύεται κάτωθι, σημειώνεται ότι στη διακήρυξη καθώς και στο συμφωνητικό θα πρέπει να προβλεφθούν ως όρος εκτέλεσης των συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 130 ν. 4412/2016, οι υποχρεώσεις του αρ. 11 του ν. 4819/2021 για τη Διαχείριση αποβλήτων και συσκευασιών (Πρβλ κατωτέρω σημείο 2.3 της παρούσας).

2.3. Αναφορικά με την παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου 4 της ΥΑ, στο πλαίσιο αναδιατύπωσης της ορολογίας του κειμένου της προτεινόμενης ΥΑ, σημειώνεται ότι δέον να ληφθεί υπόψη το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 (πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης), καθώς και τα αποδεικτικά του Μέρους II: Τεχνική ικανότητα του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016 (ενδεικτικά περιγραφή του τε-

χνικού εξοπλισμού και των μέτρων που λαμβάνει ο οικονομικός φορέας για την εξασφάλιση της ποιότητας και των μέσων μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του, πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των αγαθών, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα).

Ως προς την παρ. 1 του άρθρου 4 σύμφωνα με την οποία ο Ο.Δ.Α.Π. μπορεί να αναθέτει, στον «συνεργάτη» που θα επιλεγεί με τη διαδικασία των προηγούμενων άρθρων ή με διακριτή διαδικασία ανάθεσης εξ αυτών που προβλέπονται με τις διατάξεις του ν.4412/2016, σύμβαση επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας των Α.Χ., σε συνεργασία με κατάλληλο εργαστήριο που θα λειτουργεί νόμιμα σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, επαναλαμβάνεται αρχικά η ανάγκη αναδιατύπωσης της ορολογίας σύμφωνα με την ενιαία ορολογία του ν. 4412/2016, ήτοι η αντικατάσταση του όρου «συνεργάτης» με τον όρο «ανάδοχος», καθώς και η αντικατάσταση της φράσης «κριτήρια τεχνικής καταλληλότητας» με τη φράση «κριτήρια επαγγελματικής καταλληλότητας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας».

Επιπλέον είναι σκόπιμη η αναδιατύπωση της φράσης ώστε να καθίσταται σαφές ότι ο Ο.Δ.Α.Π. δύναται να αναθέσει τη σύμβαση συλλογής και επεξεργασίας των καρπών είτε ενιαία, είτε σε τμήματα, σύμφωνα με το άρθρο 59 του ν. 4412/2016 «Υποδιαίρεση συμβάσεων σε τμήματα» (άρθρο 46 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Όσον αφορά στην επαγγελματική καταλληλότητα, την τεχνική ικανότητα και τα πιστοποιητικά ποιότητας ισχύουν τα άρθρα 75 και 82 του ν. 4412/2016 αντίστοιχα, στα οποία θα πρέπει να γίνει παραπομπή.

Εν συνεχεία, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4 της προτεινόμενης ΥΑ, ο Ο.Δ.Α.Π. μεριμνά για την προμήθεια της σχετικής ειδικής συσκευασίας και τη μεταφορά των συσκευασιών όπου απαιτείται, με χωριστές διαδικασίες ανάθεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, στο πλαίσιο της επιλογής του κατάλληλου τεχνικά εργαστηρίου για την επεξεργασία και τυποποίηση των προϊόντων της χλωρίδας εντός των Α.Χ.

Στο σημείο αυτό, αναγκαία είναι η αναφορά στην παρ. 6 του αρ. 11 του ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση αποβλήτων - Ενσωμάτωση Οδηγιών ΕΚ, ανακύκλωση, πλαστικά κλπ», το οποίο προβλέπει τις υποχρεώσεις των παραγωγών συσκευασιών, μεταξύ άλλων, της παρ. 2 του άρθρου 84 του ως άνω νόμου (Πρόγραμμα Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού συσκευασιών). Σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο, η τήρηση των υποχρεώσεων των παρ. 1 (υποχρέωση σχεδιασμού, οργάνωσης και λειτουργίας Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης), 4 (υποχρέωση συμμετοχής των υπόχρεων σε Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης) και 5 (Εθνικό Μητρώο Παραγωγών Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων -ΕΜΠΑ) του άρθρου 11 αποτελεί ειδικό όρο εκτέλεσης της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 130 του ν. 4412/2016.

Σε συνέχεια της ως άνω επισήμανσης, εφόσον απαιτείται και η προμήθεια συσκευασίας στο πλαίσιο των συμβάσεων υπηρεσιών επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να περιλαμβάνουν τις προβλέψεις της παρ. 6 του αρ. 11 του ν. 4819/2021, τόσο στις διακηρύξεις όσο και στα λοιπά έγγραφα, ως ειδικό όρο εκτέλεσης των εν λόγω συμβάσεων.

3. Τέλος με την γενική αναφορά στην εφαρμογή του ν. 4412/2016 στο προτεινόμενο άρθρο 6 του εξεταζόμενου σχεδίου ΥΑ, καλύπτεται η ανάγκη συμμόρφωσης των προτεινόμενων διατάξεων, όπως και των προσκλήσεων ή διακηρύξεων, οι οποίες θα εξειδικεύουν κάθε φορά τους κανόνες διεξαγωγής των διαδικασιών, με τους κανόνες του νόμου 4412/2016, με την επιφύλαξη των ως άνω παρατηρήσεων.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, η Αρχή, ασκούσα την αρμοδιότητά της, όπως ορίζεται στο άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. γγ' του ν.4013/2011, αποφασίζει ομόφωνα την παροχή σύμφωνης γνώμης, επί του προτεινόμενου σχεδίου απόφασης της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού με θέμα «Καθορισμός της διαδικασίας συλλογής, επεξεργασίας και τυποποίησης των καρπών της χλωρίδας που βρίσκεται εντός Αρχαιολογικών χώρων», με τις προαναφερόμενες παρατηρήσεις, επισημάνσεις, νομοτεχνικές διορθώσεις και βελτιώσεις κατά τα προπαρατιθέμενα.

Αθήνα, 14 Μαρτίου 2022

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης

